

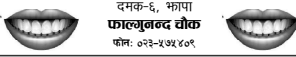
मानवताका
साक्षा घरोहर

रश्मि शेर सुवेदी

सिटी डेन्टल

आधुनिक प्रविधिबाट सञ्चालित यहाँ नयाँ प्रविधिबाट
दाँत लगाउनुको साथै मुँह तथा दाँतसम्बन्धी सम्पूर्ण
उपचार गरिन्छ।

यसको शाखा मङ्गलबजारमा पनि खुलेको छ।

दमक-६, भापा
फाल्गुनन्द चौक
फोन: ०२३-४९४४०९

वि.प्र.का.भापा द.नं.६९१ ०५७७५८

सत्यता, स्वतन्त्रता र नेत्र्यक्षता हाम्रो प्रतिवद्धता

दैनिक

पूर्वसन्देश

PURBA SANDESH DAILY

तुलो ट्याङ्कीमा
कठप्रेसर प्रविधियुक्त

भापा सेफ्टी ट्याङ्की
तथा ढल सरसफाई

दमक :
देवीप्रसाद सिटौला
(९८४४६२०६५ / ९८२४९७९९५)

बिर्तामोड:
राजकुमार श्रेष्ठ
८८०६०५०८९०

□ वर्ष-२१

□ अंक - १०७

□ २०८३ वैशाख ०२ गते बुधवार

□ Wednesday, 15 April 2026

□ मूल्य ७/-

सरकारको १८ बुँदे राष्ट्रिय प्रतिवद्धता सार्वजनिक

◆ प्रतिशत आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य ◆ वैशाख १० भित्र सुभाह दिन आगू

दमक/ सरकारले संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने ६ वटा राष्ट्रिय दलका घोषणापत्र समेटेर १८ बुँदे राष्ट्रिय प्रतिवद्धता पत्रको मस्यौदा तयार पारेको छ।

यसमा राजनीतिक दलहरूबाट वैशाख १० गतेभित्र राय सुभाह दिन मानिएको छ। प्रधानमन्त्री बालेन्द्र (वालेन) शाह सेतुलको सरकारले पहिलो मन्त्रपरिषद बैठकबाट पारित गरेको १०० दिने कार्यसूचीको तेश्रो बुँदमा सबै दलका घोषणापत्रका कार्यान्वयनयोग्य विषयहरू समेटेर राष्ट्रिय प्रतिवद्धतापत्र बनाउने

बनेको थियो। सोहि अनुसार सरकारले शासकीय सुधारका लागि विभिन्न १८ बुँदे राष्ट्रिय प्रतिवद्धतापत्रको मस्यौदा सावजनिक गरेको हो। त्यसमा राजनीतिक दलहरू र सर्वकारालाहलको सुभाह र प्रतिक्रिया आदान गरीएको छ। प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद कार्यालयले 'राष्ट्रिय प्रतिवद्धता'को लागि सुभाह मागेको हो। अन्तर्गतमा १८ वटा क्षेत्र समेटिएका छन्। आर्थिक क्षेत्रमा स्थायित्व र सुधार, कृषि क्षेत्रको सम्मान र

आत्मनिर्भरता, पर्यटन र नागरिक उड्डयन, उर्जा विकास र उपयोग, खानी तथा खनिज, पूर्वाधार विकास क्षेत्र परेका छन्। त्यसैगरी रोजगारी र समृद्धि, शिक्षा र स्वास्थ्य, वन वातावरण र जलवायु परिवर्तन, सुशासन र भ्रष्टाचार नियन्त्रण, प्रशासनिक सुधार र सेवा प्रवाह, विद्युत सुशासन र प्रविधिको क्षेत्रमा अन्तर्गतमा माग भएको छ। सरकारले सामाजिक न्याय र समावेशीकरण, अन्तर्राष्ट्रिय कटुनीति र परराष्ट्र सम्बन्ध, नेपाको डायस्पोराको

बैज्ञानिक विकास

'पेपरलेस' संसदको तयारी

काठमाडौं/ समाजवादी डोलप्रसाद (डीपी) अर्थात् संघीय संसदलाई पेपरलेस प्रणालीतर्फ लैजाने तयारी गरेका छन्। समाजवादी अर्थात् संसदलाई पेपरलेस प्रणालीतर्फ लैजाने तयारी गरेका छन्। समाजवादी अर्थात् संसदलाई पेपरलेस प्रणालीतर्फ लैजाने तयारी गरेका छन्। समाजवादी अर्थात् संसदलाई पेपरलेस प्रणालीतर्फ लैजाने तयारी गरेका छन्।

समाजवादी अर्थात् संसदलाई पेपरलेस प्रणालीतर्फ लैजाने तयारी गरेका छन्। समाजवादी अर्थात् संसदलाई पेपरलेस प्रणालीतर्फ लैजाने तयारी गरेका छन्। समाजवादी अर्थात् संसदलाई पेपरलेस प्रणालीतर्फ लैजाने तयारी गरेका छन्।

समाजवादी अर्थात् संसदलाई पेपरलेस प्रणालीतर्फ लैजाने तयारी गरेका छन्। समाजवादी अर्थात् संसदलाई पेपरलेस प्रणालीतर्फ लैजाने तयारी गरेका छन्। समाजवादी अर्थात् संसदलाई पेपरलेस प्रणालीतर्फ लैजाने तयारी गरेका छन्।

ट्याक्टरबाट खसेर मृत्यु

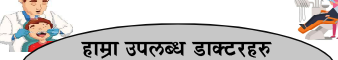
दमक/ भापाको कन्काई नगरपालिका-४ को टीहो ममा मलामी बोकेको ट्याक्टरबाट खसेर एकजनाको मृत्यु भएको छ। पूर्व-पश्चिम राजमार्गअन्तर्गत कोटौलीम क्षेत्रमा दुर्गापुरबाट माइखोलातर्फ १५ जना मलामी लिएर जाँदै गरेको को २ त ७९४७ नम्बरको ट्याक्टरबाट खसेर सोही ट्याक्टरका सहचालक कन्काई

नगरपालिका-१ निवासी २५ वर्षीय विनोद दनुवार गम्भीर घाइते भएका थिए। जिल्ला द्राफिक प्रहरी कार्यालय प्रमुख सन्तोष राईका अनुसार सोमबार दिउँसाे २ बजे दनुवार ट्याक्टरबाट खसेका थिए। उनलाई उपचारका लागि कन्काई नगर अस्पताल, सुकुङ्गामा लुगिएको थियो। त्यहाँबाट थप उपचारका

बैज्ञानिक विकास

आमा डेन्टल केयर प्रा. लि.

दमक-६, थानारोड (प्रधान कार्यालय)
सम्पर्क नम्बर : ०२३-५७२६४३/९८१४९१२५००
दमक-९, रवि स्टेड गेट नजिक (शाखा कार्यालय)
सम्पर्क नम्बर: ०२३-५७७८१६

हाम्रा उपलब्ध डाक्टरहरू

- १. डा. प्रनेस श्रेष्ठ (MDS- Orthodontist)
- २. डा. सुरिभ्रा नेपाल (BDS- Dental Surgeon)
- ३. डा. नीरा आचार्य (BDS- Dental Surgeon)
- ४. डा. साहिद अलि (MDS- Maxillofacial Surgeon)

जोड : हप्ताको सातै दिन दन्त उपचार सेवा उपलब्ध छ।

जयाँ वर्षको उल्लास पर्वमय बन्यो पूर्वी-तराई

पूर्वसन्देश समाचार

दमक/ नयाँ वर्षको शुरुवातसँगै पूर्वी तराई पर्वमय बनेको छ। विभिन्न समुदाय र मुगोल अनुसारका चाडपर्व एकसाथ पर्व नयाँ वर्ष उल्लासमय हुने गरेको छ। यसै क्रममा भापा सहित पूर्वी तराईको मोरङ सुनसरी लगायतका जिल्लामा आदिवासी समुदायको सिरुवा पर्व सुरु भएको छ। राजकीय, थारु, ताजपुरीया, धिमाल, मैथे, गनगाई र मगहीलगायतका आदिवासी समुदायले यो पर्व मनाउन सुरु गरेका हुन्। यो पर्व मनाउने समुदायले पहिलो दिन पानी सिरुवा खेलेर मनाएका छन्। एक आपसमा पानी छयाँपेर पानी सिरुवा मनाउने गरिएको छ। पर्वको दोश्रो माटोको हिलो बनाएर हिलो छयाँपाइछयाँप गरी काद सिरुवा खेलेर चलन रहेको छ भने तेश्रो दिन रङ खेलेर सिरुवा पर्व समापन गरिने गरेको छ। एक आपसमा भ्रातृत्व र बन्धुत्वको सम्बन्धलाई बढाउन शुक्राकामना आदान-प्रदान गर्दै सामूहिक रूपमा हार्बोलासका साथ पर्व मनाउने गरिएको छ।

कमल-६, लखनपुरको जिम्बारचोकमा आयोजित सिरुवा मेला।

अन्य समुदायले ढडढडे मेला भनेर बुझ्ने गरेका छन्। धिमाल जातिको उद्यमस्थल मानिएको मोरङको लेटाङ १ भोगटेनीस्थित राजारानीमा विशेष पूजापछि यो पर्व सुरु हुन्छ। भोगटेनीबाट सुरु भएपछि धिमालका बस्तीको टोलटोलमा यो पर्व पुग्ने गरेको छ। कोच समुदायका सिरुवा तथा धिमाल समुदायका जात्रीका अवसरमा विभिन्न टोल टोलमा मेला लाग्ने गरेको छ।

मैथिल समुदायमा जुडशितल
नयाँ वर्षसँगै मैथिल समुदायमा जुडशीतल पर्व

हार्बोलासपूर्वक मनाईदेखि वैशाख १ गते अर्थात् नयाँ वर्ष प्रारम्भ भएको दिनदेखि दुई दिनसम्म मनाइने जुडशीतल पर्वमा मिथिलाञ्चलनमा कुलदेवताको पूजा गर्ने परम्परा रहिआएको छ। वैशाख १ र २ गते मनाइने यो पर्वको पहिलो दिनलाई 'सतुवाइन' र दोस्रो दिनलाई 'जुडशीतल' भनिन्छ। विक्रम सबत् सुरु भएसँगै गमी बढ्ने भएकाले जीवनमा शीतलताको कामना गर्दै 'जुडशीतल' पर्व मनाउने परम्परा रहिआएको मानिन्छ। पहिलो दिन 'सतुवाइन' विधिदिग्

बैज्ञानिक विकास

कांग्रेसको सदस्यता अद्यावधीक शुरु

दमक/ नेपाली कांग्रेसका सभापति गगनकुमार थापाले पार्टीको क्रियाशील सदस्यता अद्यावधीक गर्ने 'जरा अभियान'को शुभारम्भ गरेका छन्। काठमाडौं महानगरपालिका वडा नम्बर ३० स्थित आफ्नै वडाबाट सदस्यता अद्यावधीक गरी उनले सब अभियानको सुरुवात गरेका हुन्।

विशेष महाधिवेशनबाट सभापतिमा निर्वाचित भएपछि पार्टीको साङ्गठनक सुदृढीकरणलाई तीव्रता दिएका थापाले वैशाख मसान्तसम्म देशभर यो अभियान जारी रहने जानकारी दिए। अभियानअन्तर्गत पार्टीका सबै तहका सदस्यले आफ्नो विवरण अद्यावधीक गर्नुपर्ने र यसले पार्टीको वार्षिक साङ्गठनक अन्वेषा चिन्ता गर्ने विश्वास लिइएको छ। सदस्यता अद्यावधीक गर्दै सभापति थापाले पार्टीलाई तल्लो तह बाटै बलियो र गतिशील बनाउन यो अभियान महत्त्वपूर्ण हुने प्रतिक्रिया दिए।

'निर्माण व्यवसायमा गम्भीर संकट'

बिराटनगर/ कोशी प्रदेशका निर्माण व्यवसायीहरूले निर्माण क्षेत्रमा गम्भीर संकट देखिएको जनाएका छन्। उनीहरूले निर्माण क्षेत्रमा देखिएका समस्या समाधानका लागि सरकारसँग तत्काल नीतिगत हस्तक्षेप र मूल्य समायोजन गर्नुपर्ने उनीहरूको माग छ।

इन्धन र निर्माण सामग्रीको अनियन्त्रित मूल्यवृद्धिका कारण आयोजनाहरू अघि बढाउने नसकिने अवस्था सिर्जना भएको भन्दै व्यवसायीहरूले सरकारको ध्यानकर्षण गराएका हुन्। निर्माण व्यवसायी महासंघ कोशी प्रदेशले मंगलबार विज्ञप्ति जारी गर्दै वर्तमान मूल्यवृद्धिका कारण निर्माण उद्योग धराशयी हुन लागेको चेतावनी दिएको छ। महासंघका प्रदेश महासचिव रमेश कार्कीका अनुसार बजारमा सिमेन्ट, फलामजस्तै सामग्री र इन्धनको मूल्य अस्वाभाविक ढंगले बढेको छ। यसले गर्दा विकास निर्माणका कामहरू ठप्प हुने स्थितिमा पुगेको उनले उल्लेख गरेका छन्।

बैज्ञानिक विकास

नव वर्ष २०८३
को हादिक मंगलमय शुभकामना

नव वर्ष २०८३ सालको शुभ अवसरमा चिकित्सक, सेवाग्राही, कर्मचारी स्वम् समस्त स्वास्थ्यकर्मी तथा देश विदेशमा रहनु हुने नेपाली दाजुभाइ, दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, दीर्घायु एवं उत्तरोत्तर प्रगतिको हादिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

उमाकान्त आचार्य
अध्यक्ष

निम्स नेशनल हस्पिटल परिवार
दमक-९, भापा

नयाँ वर्ष २०८३ को
हादिक मंगलमय
शुभकामना

नव वर्ष २०८३ सालको शुभ अवसरमा उद्यमी, व्यवसायी, शुभेच्छुक तथा देश विदेशमा रहनु हुने सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाइ, दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, दीर्घायु एवं उत्तरोत्तर प्रगतिको हादिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

देवीप्रसाद गुरागाई (गोपाल)
अध्यक्ष

दमक उद्योग वाणिज्य संघ परिवार
दमक-भापा

सम्पादकीय

जग्गाको गाँठो फुकाउन जरुरी

पूर्वपश्चिम विद्युती रेलमार्ग निर्माणका लागि रोक्का राखिएको जग्गा सरकारले बजेट मार्फत फुकुवाको घोषणा गरेको थियो । आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेट वक्तव्यमा रेल निर्माणका लागि रोक्का राखेको जग्गा फुकुवा गर्ने निर्णय त भयो तर अर्को कार्यान्वयन भएको छैन । जसका कारण सर्वसाधारण आफ्नो सम्पत्ती माथिको अधिकारबाट बञ्चित हुनु परेको छ ।

पूर्वपश्चिम विद्युती रेलमार्ग नेपालको वीथिकालीन विकासको दृष्टिले अत्यन्त महत्त्वपूर्ण योजना हो । तर यस्तो राष्ट्रिय गौरवको परियोजनासँग जोडिएको जग्गा न्यवस्थापनको विषयले भने वाप्टेविहिन हजारी नागरिकलाई अन्योल र पीडामा राखेको छ । रेलमार्ग निर्माणका लागि भन्दै सरकारले धेरै स्थानमा जग्गा रोक्का राखेको थियो, जसका कारण सम्बन्धित जग्गाधनीहरूले आफ्नो सम्पत्तिको प्रयोग गर्न नपाउनु दुखद् विषय हो ।

लामो समयसम्म जग्गा रोक्का हुँदा त्यसको प्रत्यक्ष असर स्थानीय अर्थतन्त्रमा परेको छ । घरजग्गा किनबेच ठप्प भएको छ, बैकिङ कब्रोबारमा समस्या आएको छ, र धेरैले आफ्नो आवश्यकताअनुसार सम्पत्तिको उपयोग गर्न नपाएको गुनासो गरेका छन् । यसले न्यक्तिगत जीवनयापन मात्र होइन, समग्र आर्थिक गतिविधिलाई नै प्रभावित बनाएको छ । यही अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै सरकारले आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेटमार्फत रोक्का राखिएको जग्गा फुकुवा गर्ने घोषणा गरेको थियो । यो निर्णयले प्रभावित नागरिकमा आशा जगाएको थियो कि अब उनीहरूले आफ्नो सम्पत्तिमाथि पुनः अधिकार प्रयोग गर्न पाउनेछन् । तर न्यवहारमा यो घोषणा अर्को कार्यान्वयनमा आउन सकेको छैन, जसले पुनः निराशा उत्पन्न गरेको छ ।

सरकारको निर्णय कार्यान्वयनमा हिलाई हुनु स्वयंमा चिन्तास्पक विषय हो । नीतिगत रूपमा निर्णय गरिसकेपछि त्यसलाई प्रभावकारी रूपमा लागू गर्नु राज्यको दायित्व हो । यदि रेलमार्ग निर्माण तत्काल अघि बढाउने अवस्था छैन भने, जग्गाधनीहरूलाई अनिश्चितकालसम्म रोक्का राख्नु न्यायोचित हुँदैन । यस्तो अवस्थामा या त उचित मुआब्जा प्रदान गरिनुपर्छ, वा जग्गा फुकुवा गरेर नागरिकलाई आफ्नो सम्पत्ति प्रयोग गर्न दिने ब्यवस्था गर्नुपर्छ ।

सम्पत्तिमाथिको अधिकार संविधानले प्रत्याभूत गरेको मौलिक अधिकार हो । यस अधिकारको प्रयोगमा अनावश्यक अवरोध सिर्जना हुनु लोकतान्त्रिक मूल्य र विधिको शासनको दृष्टिले पनि उचित मानिँदैन । त्यसैले सरकारले अब हिलाइ नगरी स्पष्ट निर्णय कार्यान्वयनतर्फ अघि बढ्न जरुरी रहेको छ ।

डा. रमेशशर सुवेदी

करुणा, सरलता र नम्रताको दर्शनलाई हामी पूर्वीय आध्यात्मिक परम्पराको समग्र सन्दर्भमा हेर्छौं भने, यो कुनै एक मात्र धर्मको सीमित विचार होइन, बरु मानव सभ्यताको गहिरो अनुभवबाट जन्मिएको साक्षात् चेतना हो । प्राचीन जिनियाँ दर्शनमा वर्णित "ताव" र "तीन बहुमूल्य धन" को अवधारणा वास्तवमा हिन्दु, बौद्ध, शिख, इस्लाम, इसाई धर्म दर्शनसँग पनि आश्चर्यजनक रूपमा मेल खाँदछ । यही कारणले आध्यात्मिक विचार केवल धार्मिक शिक्षामा सीमित नभई जीवन जित्ने कला, नैतिक चरित्र निर्माणको मार्ग, राजनीति र समग्र उन्नतिको आधार बन्ने विश्वास गरिन्छ ।

तावको अर्थ "मार्ग" वा "पथ" हो तर यो सामान्य मार्ग होइन, यो त्यो अदृश्य नियम हो, जसले सम्पूर्ण ब्रह्माण्डलाई सञ्चालन गरिरहेको छ । ताव प्रकृतिको स्वाभाविक लय हो, जहाँ सबै कुरा आफ्नो स्वभाव अनुसार स्वतः चलिरहेको हुन्छ । यस अर्थमा ताव हिन्दु दर्शनको "ऋत" वा "ब्रह्म" सँग तुलना गर्न सकिन्छ, जसले ब्रह्माण्डको सार्वभौमिक नियम र चेतनालाई जनाउँछ । त्यसै बौद्ध धर्ममा वर्णित "धम्म" ले पनि यही सार्वभौमिक सत्य र नियमको प्रतिनिधित्व गर्छ । ताववादेले जीवनमा सन्तुलन कायम राख्न अप्रग्रह गर्दै "डु-वेद" अर्थात् "अकर्म कर्म" को अन्त्यसँग पनि प्रेरित गर्छ । यसको अर्थ केही नगर्नु होइन, बरु अनावश्यक रूपमा प्रकृतिमाथि हस्तक्षेप नगरी स्वाभाविक रूपमा काम गर्नु हो । जब मानिस प्रकृतिविरुद्ध जान्छ, तब उसले तनाव, द्वन्द्व र असन्तुलन भोग्नु पर्छ । जब ऊ तावसँग मेल खाँदछ, जीवन सहज, शान्त र अर्थपूर्ण बन्दछ । यही विचार हिन्दु धर्मको आशात्मिकता कर्तव्य गर्न प्रेरित गरिन्छ । बौद्ध धर्मले पनि मध्यम मार्गको माध्यमबाट अतिवादबाट टाढा रही सन्तुलित जीवन जित्न सल्लाह दिन्छ ।

ताववादमा वर्णित "तीन बहुमूल्य धन" करुणा, सरलता र नम्रता जीवनका आधारभूत नैतिक मूल्य हुन् । पहिलो धन करुणा हो । करुणा भनेको केवल दया मात्र होइन, अरुको पीडालाई आफ्नै पीडा सम्झने संवेदनशीलता पनि हो । यो गुणले मानिसलाई हिंसा, घृणा र स्वायंबाट टाढा राख्छ । बौद्ध धर्ममा करुणालाई बोधिसत्वको मुख्य गुण मानिन्छ, जसले सबै जीवको कल्याणका लागि आफ्नो मुक्तिसमेत स्वर्गित गर्न तयार हुन्छ । हिन्दु धर्ममा पनि अहिंसा र दयाभावलाई उच्च स्थान दिइएको छ । महात्मा गान्धीले अहिंसालाई जीवनको सर्वोच्च सिद्धान्त बनाएका थिए, जुन करुणाको व्यावहारिक रूप हो ।

दोस्रो धन सरलता वा मितव्ययिता हो । आधुनिक समाज भौतिकवाद र उपभोगको दौडमा अगाडि बढिरहेको बेला, ताववादले सादा जीवनको महत्त्व सम्झाउँछ । धेरै चाहना, धेरै सम्पत्तिको मोह र धेरै विवासासले मानिसलाई आन्तिक रूपमा सन्तुष्ट नगर्छ । आवश्यकताभन्दा बढी इच्छा र चाहने दुखका कारण हुन् भन्दा यसले यो विचार बौद्ध धर्मको तृण दुखको कारण हो भन्ने शिक्षासँग पूर्ण रूपमा मेल खाँदछ । हिन्दु दर्शनमा पनि सन्तोषलाई ठुलो गुण मानिएको छ । "सन्तोषले मानिसलाई बाध्य बस्नमा होइन, आफैँभित्र खुबी खोज्न सिकाउँछ । सन्तोषः परम सुखम् ।" तेस्रो धन नम्रता हो । नम्रता भनेको आफूलाई सानो बनाउनु होइन, बरु आफ्नो सीमितता बुझ्नु र अहङ्कार त्याग्नु हो । जब

मानिस अहङ्कारी बन्दछ, तब ऊ अरूलाई सानु देख्छ र आफूलाई श्रेष्ठ ठान्छ, जसले अन्ततः सम्बन्धहरू विच्छाउँछ । ताववाद भन्छ- जो भूकन जान्दछ, ऊ कहिल्यै भाँचिँदैन । यो विचार प्रकृतिमा पनि देखिन्छ, कडा र कठोर रूख अङ्गीमा भाँचिन्छ, तर लचिलो भुकेको बाँचिरहन्छ । हिन्दु धर्ममा विनय र बौद्ध धर्ममा अनात्माको अवधारणाले पनि अहङ्कार त्याग्न सिकाउँछ ।

यी तिनै धन करुणा, सरलता र नम्रता आपसमा गहिरो रूपमा सम्बन्धित छन् । करुणाविना नम्रता सम्भव छैन र नम्रताविना सादगी टिक्न सक्दैन । जब यी गुण अपनाइन्छ, मान्छे भित्री रूपमा शान्त, सन्तुलित र सन्तुष्ट बन्दछ । यस्तो गुणले समाजमा द्वन्द्व होइन, सहकार्य र सहअस्तित्वको वातावरण निर्माण गर्छ ।

करुणाको सन्दर्भमा हेर्दा, इसाई धर्ममा आफ्ना छुम्केलाई आफ्नै जस्तो प्रेम गर भन्ने शिक्षा दिइएको छ, जसले मानव मानवचिन्तको माया, सहानुभूति र क्षमाशीलतालाई जोड दिन्छ । त्यसै इस्लाम धर्ममा रहमा (करुणा) र जकात (दान) को अवधारणाले समाजमा करुणा र सहकार्यको भावना विकास गर्न प्रेरित गरेको छ । इस्लामले कमजोर, गरिब र पीडितप्रति उत्तरदायित्व वहन गर्न सिकाउँछ, जुन ताववादको करुणासँग प्रत्यक्ष रूपमा मेल खाँदछ ।

सरलता र मितव्ययिताको सन्दर्भमा, शिख धर्मले "किरत को, नाम जपो, बंड छको" को सिद्धान्तमार्फत इमानदारीपूर्वक श्रम गर्न, आध्यात्मिक साधन र बौद्ध धर्ममा संस्कृतिलाई प्राथमिकता दिन्छ । यसले विवासासिता होइन, सादा र अल्पगुण जीवन जित्न प्रेरित गर्छ । त्यसै जैन धर्मले अपरिग्रह (अत्यधिक सङ्ग्रह नगर्ने) र अहिंसाको अन्त्यसमाफत चाहना नियन्त्रण र सरल जीवनको उच्च आदर्श प्रस्तुत गरेको छ ।

आजको सन्दर्भमा हेर्दा, जहाँ विश्वभरि नै असमानता, हिंसा, पर्यावरणीय सङ्कट र

मानसिक तनाव बढिरहेको छ, ताववाद, पूर्वीय र अन्य धर्म दर्शनको यी सिद्धान्त र शिक्षा सार्वभौमिक देखिन्छ । आधुनिक विकासका नाममा मानिसले प्रकृतिसंगको सम्बन्ध तोड्दै गएको छ । ताववादले भने सन्तुष्ट रूपमा चेतनावीर्य दिन्छ- हामी प्रकृतिको नियमविपरीत भौं भने त्यसको परिणाम भोजी पर्छ । जलवायु परिवर्तन, प्रदूषण र प्राकृतिक विपत्ति यसको प्रत्यक्ष उदाहरण हुन् ।

नेपाल प्रकृतिको आध्यात्मिक र सांस्कृतिक रूपमा समृद्ध देशका लागि यी विचार भन्नु महत्त्वपूर्ण छन् । यहाँ गरिब र बौद्ध परम्पराले गहिरो रूपमा जरा गाडेका छन् । हामीले ताववादका सिद्धान्तसँग यी परम्परालाई जोडेर हेर्न सक्थौं भने एउटा सन्तुलित र नैतिक समाज निर्माण गर्न सक्थौं । करुणाले सामाजिक न्यायलाई बलियो बनाउँछ, सरलताले सबैखाले असमानता घटाउन मद्दत गर्छ र नम्रताले नेतृत्वलाई जिम्मेवार बनाउँछ ।

राजनीतिक र सामाजिक सन्दर्भमा पनि यी विचार उपयोगी छन् । जब नेताहरू नम्र हुन्छन्, उनीहरू जनताको आवाज सुन्छन् । जब उनीहरू मितव्ययी हुन्छन्, उनीहरू सार्वजनिक स्रोत दुरुपयोग गर्दैनन् । जब उनीहरू करुणामय हुन्छन्, उनीहरू नीति बनाउँदा कमजोर र पिछडिएका वर्गको हितलाई प्राथमिकता दिन्छन् । बसरी हेर्दा ताववाद केवल व्यक्तिगत जीवनको मार्गदर्शन मात्र होइन, सुशासनको आधार पनि बन्न सक्छ ।

ताव र तीन बहुमूल्य धनको सन्देश अत्यन्त सरल तर गहिरो छ । जीवनलाई जटिल बनाउने होइन, सहज बनाउने छ । प्रकृतिसँग मिल्न जान्ने, अरूलाई माया गर्ने, अनावश्यक चाहनाबाट टाढा रहने र अहङ्कार त्याग्ने । यी सिद्धान्त कुनै एक धर्मको सम्पत्ति होइन, यी त मानवताको साक्षात् धरोहर हुन् । हामीले यी मूल्यलाई आफ्नै जीवनमा उठाउन सक्थौं भने व्यक्तिगत शान्ति मात्र होइन, सामाजिक सद्भाव र वैश्विक सन्तुलन पनि सम्भव हुने छ ।

सजिवनका फाईदा

सजिवन स्वास्थ्यका लागि राम्रो मानिन्छ । यसमा प्राकृतिक पोषकतत्व प्रशस्त पाइन्छ । सजिवनलाई मोरिङ्गासमेत भन्ने गरिन्छ । सजिवन सामान्यतया तरकारीको रूपमा खाने गरिन्छ । तर लगायतै यसको सुप बनाएर पिउनु भयो भने यसले अद्भुत स्वास्थ्य लाभहरु प्रदान गराउनका साथै रोग लाग्नबाट बचाउन समेत मदत गर्दछ ।

स्वास्थ्यका लागि उपयुक्त

सजिवन अर्थात् सजिवनमा राम्रो मात्रामा क्याल्सियम हुन्छ । यसको सुप सेवन गर्नाले हड्डीलाई मजबुत बनाउँछ । क्याल्सियमले राम्रो हड्डीको घनत्व कायम राख्छ र ओस्टियोपोरोसिस जस्ता हड्डी सम्बन्धित रोगहरूको जोखिम कम गर्छ । यसको सुप पिउनाले हड्डी कमजोर हुने र जोर्नी दुख्ने समस्याबाट राहत मिल्छ । सजिवनको सुप रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बलियो बनाउन धेरै प्रभावकारी हुन सक्छ । सजिवनमा मिटामिन सी र एन्टिअक्सिडेन्ट प्रशस्त मात्रामा पाइन्छ, जसले शरीरको रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउन मद्दत गर्छ । मिटामिन सीले शरीरलाई सङ्क्रमण र रोगसँग लड्न मद्दत गर्छ जबकी एन्टिअक्सिडेन्टले कोशिकाहरूलाई फ्री रेडिकलबाट हुने क्षतिबाट जोगाउँछ ।

सजिवनमा राम्रो मात्रामा फाइबर हुन्छ, जसले पाचन प्रणालीलाई स्वस्थ राख्न मद्दत गर्छ । फाइबरले आन्द्रा सफा राख्न मद्दत गर्छ र कब्जियतको समस्याबाट राहत दिन्छ । सजिवनमा फाइबरको पाचन सुचारु गर्छ । साथै, अपच र एसिडिटीजस्ता पेटसम्बन्धी विषयहरूलाई कम गर्छ । नियमित रूपमा सजिवनको सुप पिउनाले पाचन प्रणालीलाई बलियो बनाउँछ ।

सजिवनको सुप कलेजका लागि निकै फाइदाजनक मानिन्छ । सजिवनले कलेजोलाई हानिकारक पिपलक पदार्थहरूबाट बचाउन मद्दत गर्छ र कलेजोको कार्यप्रणालीमा सुचारु गर्छ । यसमा पाइने क्याल्सियम, आइरन र मिटामिन सी जस्ता पोषक तत्वले बालबालिका र किशोरीकिशोरीको विकासका लागि फाइदाजनक हुन्छ । यी पोषक तत्वहरूले शरीरको सामान्य विकासमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्छन् ।

सजिवन सुप मुथेहका विरामीका लागि पनि फाइदाजनक हुन्छ । यसमा पाइने फाइबर र एन्टिअक्सिडेन्टले रगतमा लिपिनीको मात्रा नियन्त्रण गर्न मद्दत गर्छ । यसले इन्सुलिन संवेदनशीलता सुधार गर्छ र रगतमा लिपिनीको अचानक बृद्धि कम गर्छ । यस बाहेक यो सुप श्वासप्रश्वासको समस्याबाट छुटकारा दिन पनि प्रभावकारी साबित हुन सक्छ ।

जेनजी आन्दोलनदेखि चुनावसम्म

भदौ २३ : काठमाडौँमा जेनजी पुस्ताले गरेको प्रदर्शनका क्रममा १९ जनाको मृत्यु, प्रदर्शन हिंसात्मक भई ठूलो संख्यामा युवाको ज्यान गएपछि नैतिकताका आधारमा गृहमन्त्री रमेश लेखकद्वारा पदबाट राजीनामा ।

भदौ २४ : प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको राजीनामा । राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सांसदद्वारा सामूहिक राजीनामाको घोषणा ।

भदौ २५ : ११ हजार ५०५ कैदी जेल फोडेर फरार । भदौ २५ राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलद्वारा पूर्वप्रधानन्यायाधीश सुशीला कार्कीलाई प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त । प्रधानमन्त्रीको शपथग्रहणसमेत प्रतिनिधिसभा विघटनको सिफारिस। आठ राजनीतिक दलद्वारा प्रतिनिधिसभा विघटनप्रति असहमति । भदौ ३० : सरकारद्वारा भदौ २३ र २४ गतेको जेनजी आन्दोलनका क्रममा सहारद प्रत्येक दिन व्यक्तिलाई सहिद घोषणा तथा सहिद परिवारलाई १५ लाख रुपैयाँका दरले क्षतिपूर्ति उपपन्था गराउने निर्णय ।

असोज ५ : सरकारद्वारा भदौ २३ र २४ गतेको जेनजी आन्दोलनबारे उच्चस्तरीय न्यायिक जांचवृक्ष आयोग गठन ।

असोज ८ : पुनर्निर्माण र निर्वाचनमा सरकारको ध्यान, सरकारी खर्चमा व्यापक कटौती गर्ने निर्णय । असोज १० : राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगद्वारा भदौ २३ र २४ गतेको जेनजी पुस्ताको प्रदर्शनका क्रममा भएको घटनाको अनुगमन प्रतिवेदन सार्वजनिक । सरकारद्वारा सेवानिवृत्त भइसकेका पूर्वराजनीतिक तथा प्रशासनिक पदाधिकारीलाई प्रचलित कानूनमा उल्लेख भएका स्वीकृत मापदण्ड बमोजिमबाहेकका सुविधा कटौती ।

असोज १२ : भदौ २३ र २४ गतेको जेनजी आन्दोलनका सन्दर्भमा जांचवृक्ष एवं अध्ययन गर्न गठित उच्चस्तरीय न्यायिक जांचवृक्ष आयोगद्वारा तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीसहित पाँच जनालाई विदेश भ्रमणमा रोक्न लगाउन पत्राचार ।

असोज २१ : सरकारद्वारा असोज १७ देखि १९ गतेसम्म काठमाडौँ अवरुद्ध तथाका कारण आफ्नो रात्रीपहरोबाट घरबास गुमाएकालाई बर्षाले अस्थायी आवास निर्माणका लागि अनुदान दिने निर्णय ।

असोज २८ : पूर्वप्रधानमन्त्री एवं वकील कांग्रेसका समापति शेरबहादुर देउवाद्वारा कार्यवाहक समापतिको जिम्मेवारी उपसमापति पुर्वबाहदुर खड्कालाई प्रदान ।

काठमाडौँ १ जिल्ला प्रशासन काठमाडौँद्वारा विभिन्न स्थानमा दुई महिनासम्म भेडा, प्रदर्शन, धर्म र जुद्धसजस्ता विरोधका कार्यक्रम गर्न प्रतिषेध घोषणा ।

कात्तिक १२ : प्रतिनिधिसभा विघटन र सरकारविरुद्ध रिटमा अन्तरिम आदेश जारी गर्न सर्वोच्च अदालतद्वारा अस्वीकार । कात्तिक १५ : सरकारद्वारा जेनजी आन्दोलनका क्रममा

काठमाडौँसहित विभिन्न जिल्लामा मृत्यु भएका ४५ जनालाई सहिद घोषणा ।

कात्तिक १९ : नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र), नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (एकीकृत समाजवादी) सहित १० वाम पार्टीबीच एकता घोषणा ।

मंसिर ४ : राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् बैठकले आगामी फागुन २१ हेतु प्रतिनिधिसभा निर्वाचनको सुरक्षाधर्म नेपाली सेना परिचालन गर्ने मन्त्रिपरिषदलाई सिफारिस ।

असोज २५ : मन्त्रिपरिषदबाट सरकार-जेनजी सम्झौता अनुमोदन, प्रधानमन्त्री र जेनजी प्रतिनिधिवीच भएको १० बुँदे सम्झौता राजपत्रमा प्रकाशित गर्ने निर्णय ।

मंसिर २९ : सरकारद्वारा फागुन २१ गते प्रतिनिधिसभा निर्वाचन सुनिश्चित गर्ने विभिन्न राजनीतिक दल र संयुक्तबालासँग वार्ता गर्ने उच्चस्तरीय राजनीतिक संवाद समिति गठन ।

पुस ३ : नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (एमाले)को ११औँ अधिवेशनबाट अध्यक्ष पदमा केपी शर्मा ओली निर्वाचित ।

पुस १३ : राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)का समापति रवि लामिछाने र काठमाडौँ महानगरपालिकाका प्रमुख बालेन्द्र (बालेन) शाहबीच सात बुँदे सहमति ।

पुस १५ : नेपाली कांग्रेसको १५औँ अधिवेशन स्थगित । पुस १८ : नेपाली कांग्रेसको १४औँ महाधिवेशनबाट निर्वाचित कार्यसमितिको पदवाह २०२३ जेठ महासम्मसम्म थपे १५औँ महाधिवेशन आगामी वैशाखमा गर्ने निर्णय ।

पुस २० : भदौ २३ र २४ को घटनासम्बन्धी जांचवृक्ष आयोगले नेकपा (एमाले)का अध्यक्ष तथा पूर्वप्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको बयान ।

पुस २६ : राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)सँग एकता भएको १२ दिनमै छुट्टिएर पुर्वमन्त्री कुलमान घिसिङ उज्यालो नेपाल पार्टीको अध्यक्षको जिम्मेवारीमा ।

पुस २७ : नेपाली कांग्रेसको दोस्रो विशेष महाधिवेशन प्रारम्भ ।

माघ २ : निर्वाचन आयोगद्वारा नेपाली कांग्रेसको दोस्रो विशेष महाधिवेशनबाट निर्वाचित समापति गगनकुमार थापा नेकपाको केन्द्रीय कार्यसमितिलाई वैधानिकता र आधिकारिक मान्यता प्रदान ।

माघ ४ : नेपाली कांग्रेसको आन्तरिक विवाद अदालतमा प्रवेश ।

फागुन २१ : मूलकभर एकैसाथ शान्तिपूर्ण रूपमा प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन सम्पन्न ।

नेपथ्यको तयानाडा टुर शुरु

लोकप्रिय नेपाली सांगितिक समूह 'नेपथ्य' ले यस वर्षको क्यानाडा श्रृंखला सुरु गरेको छ । क्यानाडको 'सदबरी कम्युनिटी एरेना' मा शुक्रवार पहिलो प्रस्तुति दिँदै व्यान्डले नेपाली लोकक सुनाएको छ । भोक्तासँगै राख्ने व्यापारिक केन्द्र टोरन्टोबाट भन्दा चार सय किलोमिटर टाढा पनि यस सह्रमा केही वर्षअघिसम्म पनि नेपाली फाइफुटु मूव देखिन्थे । हाल यहाँ नेपालीको संख्या दुई हजार पुगिसकेको छ । कन्सर्टमा निकै परदेखि व्यापक दर्शक पनि देखिन्थे । कन्सर्टमा गायक अमृत गुरुङले व्यान्डका लोकप्रिय गीतदेखि राष्ट्रिय भावना बोकेका गीतसम्म सुनाएका थिए ।

मूलकको सुन्दरता बयान गर्ने गीतहरू गाइरहेका उनले दर्शकलाई नेपाल जाँदा पत्राचार गर्न प्रोत्साहन पनि गरे । यस वर्षको क्यानाडा श्रृंखलाबन्दा यात्राको पहिलो प्रस्तुति सफलतापूर्वक सम्पन्न भएसँगै नेपथ्यमा आबद्ध साहित्यिक, प्राविधिक र व्यवस्थापकको सिङ्गे टोली दोस्रो कन्सर्टको तयारीमा जुटिसकेको छ । दोस्रो प्रस्तुति मूलकके मुख्य व्यापारिक केन्द्र टोरन्टोमा हुनेछ । त्यहाँस्थित विवन एलिजावेथ थिएटर' मा अप्रिल १३

सोमवारका लागि कार्यक्रम तय भएको छ । मुख्य सहर्को पश्चिम भागस्थित प्रदर्शनी केन्द्रमा पर्ने यो हल आधुनिक कन्सर्ट यलोका रूपमा परिचि्ट छ । २५ सय दर्शक अटाउने यस हलमा शो हुनुभन्दा तीन साताअघिदेखि टिकट 'सोल्डआउट' भइसकेको छ । टोरन्टोपछि व्यान्ड भोक्तासँगै राख्ने अर्को सहर् लन्डन प्रस्थान गर्नेछ । त्यहाँ अप्रिल १८ मा यात्राकै अन्तिम कन्सर्ट हुनेछ । टोरन्टोमा हेरे पहिले टिकट समाप्त भएका कारण त्यहाँ छुट्टाएका दर्शक लन्डन कन्सर्टमा सहभागी हुने विश्वास आयोजकले लिएका छन् ।

वैशाख १ मा मात्र फुल्ने सुनाखरी र सहलेस मेला

सिरहा/ सिरहाको लहानस्थित ऐतिहासिक तथा धार्मिकस्थल सहलेस फूलबारीमा नयाँ वर्षसँगै चहलपहल बढेको छ। हरेक वर्ष वैशाख १ गते आयोजना हुने प्रसिद्ध मेलाको तयारीसँगै भारतबाट समेत श्रद्धालुहरू आएका छन्।

विशेषगरी नयाँ वर्षकै दिन मात्र फुल्ने विश्वास गरिएको माला आकारको सुनाखरी फूल हेर्न तथा पूजाअर्चना गर्न नेपाल र भारतका विभिन्न स्थानबाट हजारौं भक्तजनहरू यहाँ पुग्ने गर्छन्।

मेला व्यवस्थापन समितिका अनुसार मन्दिरसंगै रहेको हारको रूखमा यस वर्ष पनि सुनाखरी फूल फुल्न थालेको छ। करिब नौ बिघा क्षेत्रफलमा फैलिएको फूलबारीमा अहिले नै श्रद्धालुहरू दिनरात सन् थालेका छन्, रूखमुनि पाल टाँगेर बास बस्ने क्रम समेत बढेको छ। तर, बढ्दो भीडसँगै पूर्वाधार अभावको समस्या पनि देखिएको छ। विशेषगरी धर्मशालाको अभावका कारण भक्तजनहरूलाई अनुविद्या भइरहेको स्थानीयहरूले बताएका छन्।

लोकगाथाअनुसार महिषोधा (सिरहा) मा जन्मिएका लोकनायक राजा सहलेस र उनकी प्रेमिका मालिनीको प्रेमसँग जोडिएको यस फूलबारीलाई विशेष धार्मिक महत्त्व दिइन्छ। सुनाखरी फूललाई उनीहरूको प्रेमको प्रतीकका रूपमा लिइन्छ। १४ औं शाहवादीका वीर तथा लोकनायक राजा सहलेसको सम्पत्तिलाई आयोजना हुने यो मेला तराई क्षेत्रका पासवान समुदायका लागि विशेष

आस्थाको केन्द्र हो। यहाँ पूजा गर्दा सन्तान प्राप्ति तथा रोगबाट मुक्ति पाइने जनविश्वास रहिआएको छ। सरकारले यस क्षेत्रलाई नयाँ पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा सूचीकृत गरे पनि आवश्यक विकास र पूर्वाधार विस्तारमा भने अपेक्षित प्रगति हुन सकेको छैन। सरकारवालाहरूले एकीकृत गुरुयोजना बनाएर काम गर्न सके सहलेस फूलबारीलाई उत्कृष्ट धार्मिक पर्यटकीय केन्द्रको रूपमा विकास गर्न सकिने बताएका छन्।

नयाँ वर्ष मनाउनेहरूको घुईचो

धनकुटा/ नयाँ वर्षको सुरुवातसँगै धनकुटाका पर्यटकीय स्थलहरूमा वैशाखको पहिलो दिन बिहानैदेखि आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको घुईचो लागेको छ। जिल्लाका करिब दुई दर्जनमन्दा बढी पर्यटकीय स्थलहरूमा नयाँ वर्षको अवसरमा घुन आउने पर्यटकहरूको भीड देखिएको हो।

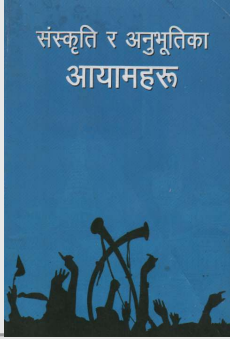
पर्यटकको रोजाइमा पर्ने भेडेटार र नमस्ते भरना आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकका प्रमुख गन्तव्य बनेका छन्। तराई तथा भारत नजिकै भएकोले यहाँ पर्यटकहरूको आगमन बढी हुने गरेको छ। चिसो हावापानी, छिन्डिभना बढिने मौसम तथा तराईका समथर फाँटदेखि पहाड र हिमशृङ्खलासम्मको दृश्यावलोकन गर्न सकिने भएकाले पर्यटकहरूको आकर्षण बढेको हो। भेडेटार स्काईवाक, भ्यू टावर, धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल सानो पाथीभरा मन्दिर र ऐतिहासिक साँगुरीढोडा क्षेत्रमा पनि पर्यटकको भीड लागेको थियो।

भेडेटार मात्र नभई नजिकैको नमस्ते भरना, नाम्जेमा रहेको होमस्टे तथा आसपासका होटलहरू पनि पर्यटकले भरिभराउ भएका छन्। वर्षभरि नै चिसो हुने भेडेटारमा गर्मी मौसममा पर्यटकको संख्या बढी हुने गर्छ। नाम्जे क्षेत्र पनि पर्यटकको प्रमुख आकर्षण बनेको छ। अमेरिकन टेलिभिजन च्यानल सीएनएनले सन् २०१२ मा नाम्जेलाई विश्वका १२ अतीव गन्तव्यमध्ये एकका रूपमा सूचीकृत गरेको थियो। यहाँबाट सूर्योदय र तराईका अधिकांश जिल्लाको मनमोहक दृश्य अवलोकन गर्न सकिन्छ। तराईका भाया, मोरङ, सुनसरी, उदयपुर लगायत देशका विभिन्न जिल्लाबाट पर्यटकहरू घुम्न तथा बस्न आउने गरेका छन्। नाम्जे होमस्टेमा आउने पर्यटकहरूले सूर्योदय, बौद्धविहार, जनजाति पार्क, नाम्जे भुम्की डाँडा तथा बरिपरिका दृश्यहरू अवलोकन गर्ने गरेका छन्।

नेपालमा अमूर्त संस्कृतिको संरक्षण र दायित्व

डा. प्रेम पख्रि

गतांकबाट... बुद्धिजीवि वर्गमा त्याप्त चासो

राष्ट्र, राष्ट्रियता र राष्ट्रिय संस्कृतिको संरक्षण, प्रवर्द्धनमा चासो राख्ने देशको प्रवृद्धवर्गमा साँस्कृतिक विचलन अग्रह्य र चिन्ताको विषय हुनु स्वाम्याविक हो। यस वर्गले संस्कृतिको गरिमाबुद्धिको भार पनि बोकेको हुनाले यो चासो पनि आँ नो ठाउँमा तर्कसंगत र न्यायोचित लाग्छ। यस सन्दर्भमा निम्न प्रश्नहरू महत्त्वका छन् -

१. मुलुकका साक्षरता प्रतिशत बढ्दो छ तर यसबाट संस्कृतिको संरक्षणबारे ज्ञान भएका नागरिकहरूको सत्ता भने धेरै ठूलो छैन। यस स्थितिमा हाम्रो जस्तो ज्यादै विविधतापूर्ण संस्कृतिको संरक्षण कसरी हुनसक्छ ?
  २. मुलुकमा हाल ८ वटा विश्वविद्यालय सञ्चालित भइरहेका छन्। बौद्ध धर्म र संस्कृतिको उत्थानका लागि लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालयको स्थापना भएको छ। महाविद्यालय र उच्च माध्यमिक विद्यालयहरूको सत्ता पनि निरन्तर बढ्दो रूपमा छ। तर के यी संस्थाहरूले नेपाली समाज र संस्कृतिलाई टेवा पुग्ने शिक्षा दिन सकेका छन् ? किन प्रतिवर्ष इतिहास संस्कृति, कला तथा पुरातत्व विषय पढ्ने विद्यार्थीहरूको सत्ता घट्दो क्रममा छ ? आँ नो राष्ट्रको संस्कृति ज्ञान, त्यसलाई बचाउन सकिन्छ हुन र संस्कृतिलाई प्रासिक जीवनको एक अङ्ग बनाउन नयाँ पुस्ताहरूमा यो उदासीनता किन देखिएको छ ?
  ३. संस्कृति, सम्पदा र संरक्षणलाई पाठ्यविषयको रूपमा विकसित गरेर, यसलाई पर्यटनजस्ता आधुनिक विषय थप रोजगार सिर्जना गर्न र संस्कृति संरक्षणलाई जनसहभागिताको आधारमा संस्थागत गर्न किन सकिँदैन ?
  ४. नेपाली जाति मात्रको परिचायक तत्त्वको रूपमा चिनिएका हाम्रा मूल्य र मान्यताको सञ्चय गर्ने जिम्मेवारी कसको हो ? यो कसरी पुरा गर्न सकिन्छ ? र अन्तमा,
  ५. नेपाली संस्कृति र यसको दिगो रूपमा जगेर्ना गर्ने कार्य राष्ट्रिय विकाससित गाँसेर हेर्नुपर्ने विषय हो कि होइन ?
- यी प्रश्नहरूको उत्तर केही शब्दमा मात्र पनि प्रस्तुत गर्न सकिन्छ तर वर्तमान संस्कृति संरक्षण, विश्वव्यापीकरणको युगमा त्यस्तो उत्तर मात्र पर्याप्त छैन। वास्तवमा यी प्रश्नक सवाललाई एक कार्यक्रमको रूपमा विकसित गर्न सकिन्छ, निरन्तरता दिन सकिन्छ। तर सर्वश्रेष्ठ बुद्धिजीविवर्गको चासोलाई विविध कार्यक्रममार्फत् परिचालन गरेर संस्कृतिको जगेर्ना गर्न र यसलाई उदात्तमनुषी बनाउन सकिन्छ। क्रमशः...

करिव ३ करोड भेटी संकलन

ताप्लेजुङ/ ताप्लेजुङस्थित प्रसिद्ध तीर्थस्थल पाथीभरामा करिव ३ करोड रूपैयाँ भेटी संकलन भएको छ। पछिल्लो नौ महिनाको अवधि अर्थात् चालु आर्थिक वर्षको चैत महान्त सम्ममा दुई करोड छयानव्वे लाख रूपैयाँ बढी भेटी रकम सङ्कलन भएको हो।

पाथीभरा क्षेत्र विकास समितिले सोमवार बेल्की साव्रजनिक गरेको विवरण अनुसार नौ महिनाको अवधिमा कुल दुई करोड ९६ लाख ४२ हजार ६०० रूपैयाँ भेटी सङ्कलन भएको छ। चालु आवको साउनदेखि चैत

महिनाको मसान्त सम्ममा उक्त भेटी रकम सङ्कलन भएको समितिका कार्यकारी निर्देशक प्रजिबन हाङ्गडाङले जानकारी दिए। उनका अनुसार नौ महिनाको अवधिमा सबैभन्दा बढी भेटी रकम मङ्सिर र कम भेटी महिनामा सङ्कलन भएको छ। मङ्सिर महिनामा कुल ७५ लाख १९ हजार १०० रूपैयाँ र भदौमा नौ लाख ९७ हजार रूपैयाँ भेटी सङ्कलन भएको हो।

समितिका अनुसार चैत महिनामा ५८ लाख ४४ हजार ५०० रूपैयाँ भेटी सङ्कलन भएको छ। यस्तै साउन महिनामा १०

अत्याधुनिक प्रविधिद्वारा उत्पादित

नयाँ भापाली इटा

छजाटमा

दूले साइजको इटा उपलब्ध छ।

सरपर्कका लागि:
मगवान बस्नेट : ९८२२६७०३१
उद्योग सरपर्क : ९८०४१०४४२

नव वर्ष २०८३ को हार्दिक मंगलमय शुभकामना

नव वर्ष २०८३ सालको सुखद अवसरमा सम्पूर्ण नगरबासी दाजुभाई, दिदीबहिनीहरूमा सुख-शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् उत्तरोत्तर प्रगतिको लागि **हार्दिक मंगलमय शुभकामना** व्यक्त गर्दछौं।

जनहितमा जारी सन्देश

- आफ्नो बडा टोलहरू सफा राखौं।
- आगलागीका सम्भावित दुर्घटनाबाट बच्नौं।
- बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगराऔं। यदि सहयोगापेक्ष बालबालिका भए बडा कार्यालयमा सम्पर्क राखौं।
- बाटामा हुँदा, मिठी थुपारेर यातायातमा अवरोध नपुऱ्याऔं।
- निःशुल्क र गुणस्तरीय शिक्षाका लागि सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना गराऔं।
- मादक पदार्थ सेवन गरी समाजमा अज्ञानि फैलाउने कार्य नगरीं।

मीम पौडेल : वडा अध्यक्ष
इन्द्र खड्का पौडेल : सदस्य
अवित वान्तवा राई : सदस्य
मानबहादुर खवास : सदस्य
तारा रनपहली : सदस्य
योगेश भट्टराई : वडासाँचव

७ नं. वडा कार्यालय दमक नगरपालिका
दमक-भापा

नव वर्ष २०८३ को हार्दिक मंगलमय शुभकामना

नव वर्ष २०८३ सालको सुखद अवसरमा सम्पूर्ण नगरबासी दाजुभाई, दिदीबहिनीहरूमा सुख-शान्ति, समृद्धि, सुस्वास्थ्य एवम् उत्तरोत्तर प्रगतिको लागि **हार्दिक मंगलमय शुभकामना** व्यक्त गर्दछौं।

जनहितमा जारी सन्देश

- आफ्नो बडा टोलहरू सफा राखौं।
- आगलागीका सम्भावित दुर्घटनाबाट बच्नौं।
- बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगराऔं। यदि सहयोगापेक्ष बालबालिका भए बडा कार्यालयमा सम्पर्क राखौं।
- बाटामा हुँदा, मिठी थुपारेर यातायातमा अवरोध नपुऱ्याऔं।
- निःशुल्क र गुणस्तरीय शिक्षाका लागि सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना गराऔं।
- मादक पदार्थ सेवन गरी समाजमा अज्ञानि फैलाउने कार्य नगरीं।

राजेन्द्रप्रसाद गण्डारी : वडा अध्यक्ष
रविन्द्र लिम्बू : सदस्य
जंगबहादुर राई : सदस्य
मुनिका आचार्य : सदस्य
रेनुका दर्जा : सदस्य
बिबोद प्रसाई : वडासाँचव

१० नं. वडा कार्यालय दमक नगरपालिका
दमक-भापा

<p>दैनिक राशिफल</p> <p>आज मिति २०८३ साल वैशाख ०२ गते बुधवार १५ April 2026 तिथि: अत्रोदरी</p> <p>ज्योती लक्ष्मी प्र. दामाल हेतुवा: पञ्चमहाभूत शोध, सारनाथका अखिल विज्ञान, अन्तर-अवधारकका लागि। ८८६३१०८८२/८८८१००१९६५</p>	<p>मेष बु चो लो ला लि लै लो अ</p> <p>माज सरगमा। सुख प्राप्ति।</p>	<p>कर्मट दि हु हे हो हा डि डु डो</p> <p>पराक्रम बढ्ने। विवाद बढ्ने।</p>	<p>तुल्य रा री रु रे रो ता ती तु ते</p> <p>शारीरिक पीडा। निष्ठावन् भोजन गिल्ने।</p>	<p>मकर भो जा जी खि खू खे जो मा नी</p> <p>प्रशासकीय कार्य। आतंदाजी बढ्ने।</p>
<p>वृष इ उ ए ओ वा वि वु वे वो</p> <p>मानमा अशापित। सामान्य लाभ।</p>	<p>सिंह मा मि मू मे मो टा टि टु टे</p> <p>आतंदाजी बढ्ने। तिरनत बढ्ने।</p>	<p>वृषिक तो ना नि नै ने नो वा वि वु</p> <p>व्यवसायबाट लाभ। स्वर्ष बढ्ने।</p>	<p>कुम्भ नै नो सा सी सै से सो द</p> <p>अनावश्यक भ्रमण। शारीरिक कष्ट।</p>	
<p>मिथुन का कि कु छ ष छ के को हा</p> <p>आर्थिक जर्जित। धरायसी समस्या।</p>	<p>कन्या टो घ पी पैं छ ण ठ पे घो</p> <p>रोजगारी गिल्ने। शत्रु बढ्ने।</p>	<p>धनु व बो भा भी भ भा फा ड भे</p> <p>मान्यजनको सत्तीजो। नयाँ कामको थालनी।</p>	<p>मीन दि दु ध ध्न अ दे दो वा जी</p> <p>व्यवसायबाट लाभ। स्वास्थ्य समस्या।</p>	

